

CORDAAD

CDA Senioren - Nieuwsbrief 2 - juli 2019

Inhoud

- Van de nieuwe vice voorzitter
- Verdienmodel of Dienmodel
- Een half pensioenakkoord
- CDA Senioren in ledenbestand
- Armoede bij senioren in Nederland
- Naar Wenen voor Europese senioren

Column

Verdienmodel of Dienmodel

Pieter Heerma, onze nieuwe fractieleider in de Tweede Kamer pleit voor de terugkeer van een volksbank, waar het beheerde geld wordt beheerd met het oog op het belang van de cliënten en niet van aandeelhouders.

Mij bekruipt voortdurend het gevoel dat in de huidige samenleving het zingeven aan je leven door je dienend op te stellen naar elkaar, heeft plaats gemaakt voor een materialistische relatie; wat heb jij van mij nodig en hoe kan ik daar maximaal mijn (financieel) voordeel uit halen.

Banken gaven je alleen een hypotheek als je bij hen ook een lucratieve verzekering afsloot.

Het Angelsaksische denken over kostentoedeling, risicospreiding, winst-maximalisatie, aandeelhoudersbelang, heeft het Rijnlands denken over 'waar voor je geld', duurzaamheid en dienstverlening verdrongen.

Laten we het tij keren.

Ook bij de overheid ligt daar nog een forse taak voor Pieter c.s.

Theo Morskate

Van de nieuwe vice-voorzitter

In de maart vergadering werd ik gekozen als vice-voorzitter van CDA S als opvolgster van Jan Beumer. Het landelijk CDA S is voor mij niet nieuw, want ik ben al een flink aantal jaren lid van het AB. Mijn roots liggen in Den Haag, maar ik woon al sinds 1971 met mijn man in Vorden. Onze zoon en dochter zijn al jaren geleden uitgevlogen en we hebben een lieve kleindochter.

Mijn loopbaan ben ik begonnen in het toen nog lager onderwijs. Een kleine 40 jaar geleden ben ik het politieke leven binnen gestapt en heb het sindsdien eigenlijk niet meer verlaten. Eerst alle mogelijke functies in de lokale politiek, daarna een overstap naar de provincie. Statenlid en plaatvervangend voorzitter van de Staten. Het sociale domein heeft mijn hart altijd gehad, maar ook financiën en milieu. Het boeiende burgemeesterschap heb ik als waarnemer mogen ervaren.

Naast en na de actieve politiek heb ik ook binnen de partij bestuurlijke functies gehad. Via het CDA S Gelderland ben ik in ons landelijk netwerk terecht gekomen. Ik heb ook in zorg- en onderwijsbesturen geparticipeerd en daardoor mijn kennis van het maatschappelijk middenveld verbreed. Heden ten dage in het bestuur van een seniorenbond.

Voor mij is van groot belang dat je integer handelt, "Doe wat je zegt en zeg wat je doet" is mijn lijfspreuk.

In mijn nieuwe functie hoop ik er nog meer aan te kunnen bijdragen dat de rol van senioren binnen de partij op waarde wordt geschat. Naar buiten laten zien dat het CDA staat voor de senioren in de samenleving op tal van gebieden. In de zorg, voor huisvesting, mobiliteit en een menswaardig inkomen.

Ik kijk uit naar de samenwerking in DB en AB in deze nieuwe functie.

Ria Aartsen

Een half pensioenakkoord is beter dan geen akkoord

Na een zeer lange onderhandelingen ligt er eindelijk een principeakkoord over pensioenen, waarbij goed is vastgelegd, dat de verhoging van de AOW leeftijd wordt vertraagd en dat die verhoging na 2024 (als de pensioenleeftijd gesteld is op 67) ook vertraagd verder gaat (één jaar ouder worden = 8 maanden later met AOW pensioen. Er komt eindelijk weer ruimte om verder te vernieuwen in de aanvullende pensioenen.

Meer eigentijds

- rekening houden met sterk stijgende levensduurverwachtingen.
- veranderende en veel flexibeler geworden arbeidsmarkten.
- veranderde wensen van jongere generaties.

Toekomstbestendig

Dat wil niets anders zeggen dan dat ook in de toekomst voldoende geld beschikbaar is om de pensioenen uit te keren, met indexering op generatie evenwichtige wijze.

De AOW discussie is zo op de voorgrond gekomen, dat er in het uiteindelijke akkoord over de aanvullende pensioenen nog heel veel open einden zijn (via de pensioenfondsen van rendementen voorzien ingelegd premiegeld).

Wat is vastgelegd

- De doorsneepremiesystematiek wordt afgeschaft,
- De premie moet kostendekkend zijn.
- Het systeem blijft collectief en solidair.,
- Zekerheden worden losgelaten, waardoor er minder buffers nodig zijn.
- Grotere kans op indexeringen (en ook kortingen!)
- Deelnemers krijgen persoonlijk inzicht hoe de 'groei'-ontwikkelingen op de ingelegde premie zijn.

De belangrijkste open einden

- De vraag of er met de huidige risicovrije rente als rekenrente wel van een echte verbetering sprake kan zijn.
- Wie gaan uiteindelijk de compensatiegelden vanwege de afschaffing van de doorsneepremie (ongeveer 60 miljard euro) betalen en hoe generatie-evenwichtig kan dat dan. Vooral als we bedenken dat de huidige dekkinggraden bij vrijwel alle grote pensioenfondsen nauwelijks tot niet boven de 100% komen en er dus helemaal geen buffer is om wat dan ook te bekostigen. Ook in dit geval veranderd er veel als de rekenrente reëler kan worden vastgesteld. In het vernieuwde stelsel kan de premie lager worden. Als die toch op het huidige niveau blijft (bijvoorbeeld 10 of 15 jaren) kan het verschil gebruikt worden voor de compensatie. Pas daarna gaat gekeken worden of het restant uit de buffers kan komen. Dat moet allemaal dus nog worden uitgewerkt.
- Het 'life cycle principe' (naarmate mensen ouder worden risicovrijer beleggen) is omstreden. Juist ouderen blijken volgens onderzoek bereid om meer risico te nemen en jongeren juist niet. Dus is het verstandiger, en door pensioenfondsen eenvoudiger uit te voeren, om uit te gaan van eenzelfde beleggingsmix van het begin van de opbouw af tot aan de sterfdag (zogenoemd uniform beleggen). Geef pensioenfondsen de gelegenheid om af te wijken, gelet op hun specifieke situatie.

Hoe verder?

Binnenkort komt er een stuurgroep van minister en sociale partners om de verdere uitwerking ter hand te nemen.

De stuurgroep gaat gebruik maken van pensioendeskundigen en van de pensioenfondsen (kennis- en ervaringsdeskundigheid en mensen die weten wat uitvoerbaar is en wat niet).

De stuurgroep heeft ruime uitwerkingsvrijheid in het pensioenakkoord.

De organisaties van gepensioneerden en ouderen worden directer en actiever bij het proces betrokken. Dat is ook door Pieter Omtzigt gevraagd in het Tweede Kamerdebat over het pensioenakkoord van 20 juni. Dus.... Senioren zitten op het vinkentouw.

Jaap van der Spek

Het CDA Congres in Groningen sprak uit dat senioren een sterkere plaats moeten krijgen in de partij en dat beleid meer rekening moet houden met de senioren. Seniorleden moeten goed op de hoogte zijn van wat in de partij speelt. Goed en intensief contact is dan nodig.

Partijleden worden tegenwoordig met name digitaal geïnformeerd. Probleem is dat van meer dan de helft van de CDA-leden van boven de 60 jaar geen e-mailadres bekend is op het partijbureau. Als gevolg daarvan blijven veel leden verstoken van actuele informatie. Ze zijn dus niet op de hoogte van wat de partij en de verschillende fracties doen ook voor senioren. Het CDA-S, de seniorennetwerkgroep binnen het CDA, moet bij het verstrekken van informatie, het verzenden van de digitale nieuwsbrief Cordaad en bij het uitnodigen voor bijeenkomsten gebruik maken van de ledenbestanden op het partijbureau opgeslagen in het administratiesysteem 'Dirk'. Dit bevat informatie van CDA-leden, hun adres, zo mogelijk aangevuld met hun competenties en hun (vroegere) functies in de partij. Het is nodig dat ook de seniorleden met hun uitgebreide kennis en ervaring geregistreerd staan in Dirk, zodat voor betere communicatie en bij het bekleden van functies en het bemannen van commissies en netwerkgroepen door de partij gebruik kan worden gemaakt van de grote groep leden, die naast kennis en ervaring ook vaak tijd heeft om zich in te zetten voor de christendemocratische beweging.

Mijn uitdaging is het om, via de CDA-leden van wie wel een e-mailadres bekend is, de e-mailadressen van hun CDA-bekenden te achterhalen. Met elkaar kunnen we dan een groot bestand realiseren dat we met hulp van de medewerkers van het partijbureau opslaan in 'Dirk'. Voor verzending van Cordaad beschikken we over e-mailadressen en dat bestand willen we graag uitbreiden. In Zuid-Holland zijn we bijv. op zoek naar e-mailadressen van 538 seniorleden. CDA-S Zuid-Holland beschikt maar over 70 e-mailadressen.

Ik heb op mij genomen de CDA seniorleden van Zuid-Holland op te sporen, die wel over een e-mailadres beschikken, maar dat gegeven nog niet hebben bekend gemaakt aan het CDA-partijbureau. Ik ga de mensen, die ik ken vragen om mij bij dit opsporen te helpen. Ik hoop dat andere provincies mij volgen.

Ik zou u lezer van deze nieuwsbrief willen vragen om hetzelfde te doen en aan de redactie van deze

nieuwsbrief (senioren@cda.nl) of aan mij bekende e-mailadressen van CDA-seniorleden of belangstellenden in CDA-S op te geven.

Peter Pex,
CDA-S Zld. Holland
ppex@me.com

De algemene politieke zorg over de inkomenssituatie van de minima moet worden verbreed met zorg over de zgn. middeninkomens, die vanwege

lagere toeslagen of het geheel ontbreken daarvan netto minder hebben dan de minima.

Het gaat daarbij om ruim 300.000 huishoudens!

Waar zit de pijn?

1. De pensioenen zijn sinds 2008 niet geïndexeerd, waardoor met name de lagere-inkomensgroepen zwaarder worden getroffen.
2. De tweede belastingschijf hakt flink in op het inkomen van de middengroepen.
3. De te lage inkomensgrens voor de sociale woningen, zodat men met een klein pensioen al gauw moet huren in de vrije sector met extra hoge huurlasten.
4. De lage inkomensgrens voor de toeslagen (AOW + € 2000 pensioen p.j. valt buiten de toeslagen).
5. De ziektekosten eigen bijdragen.
6. WMO eigen bijdragen.
7. Energiekosten.
8. Verhoging BTW, een extra last voor lage inkomensgroepen.

Hoe is de situatie in 2019 t.o.v. 2018 na de regeringsbelofte om de inkomenssituatie te verbeteren?

Extra inkomsten:	Extra uitgaven:		
De AOW	+200	Premie Z v W	+ 12
Ouderenkorting	+160	verzekering ziektek	+136
Ink.bel. / AOW:	+409	Energie, water, OZB	+705
Heffingskorting	+326	BTW van 6 naar 9 %	+300
Totaal beter:	1195	Totaal slechter:	1053

Resteert dus een verbetering van € 142,- per jaar om de stijging van de prijzen van de boodschappen en de huur op te vangen.

De inflatie in Nederland is 1%. De verbetering voor een inkomen van ongeveer € 30000,- is <0,5% !

Kijken we naar netto besteedbare inkomens voor speciale inkomensgroepen, dan ontstaat een nog veel slechter beeld dan blijkt uit de publieke discussie op basis van bruto gemiddelde inkomensstijgingen.

Voorals voor senioren ouder dan 70 jaar met extra kosten van ziekte en verzorging valt er in Nederland heel wat te verbeteren.

Grote zorgen maak ik mij ook over de energietransitie, waarbij huishoudens moeten investeren in andere wijze van het verwarmen van hun huis.

Zelfs met subsidie van de overheid zijn benodigde investeringen voor de laagste en middeninkomens moeilijk op te brengen.

(Uit een bijdrage van Peter Pex ten behoeve van een discussie in CDA S n.a.v. een brief van dhr. B.F. Bronsema, voorzitter CDA S Groningen van 12 oktober 2018).

Dagelijks bestuur

Voorz.	Reginald Visser
Vice Voorz.	Ria Aartsen-den Harder Secretaris Arie Slob
Penningmr.	Jaap van der Spek

Algemeen Bestuur

Groningen	dhr. Bernard van Geuns
Friesland	dhr. Teus Dorrepaal
Drenthe	dhr. Hans de Vries dhr. Albert van Goor
Overijssel	mw. Diny Laarman-Hemstede dhr. Theo Morskate
Flevoland	dhr. Klaas van der Knaap dhr. Jan Ovinge
Gelderland	mw. Hilde Haverkamp-Rombaut mw. Plonia Pieper-Hagen
Utrecht	dhr. Henk Klein Kranenburg
N. Holland	mw. Aagje Zeeman
Z. Holland	mw. Monique Vogelaar dhr. Peter Pex
Zeeland	mw. Sien de Mol- Marcusse dhr. Piet Clarisse
N Brabant	dhr. Theo Kloet dhr. Pieter Springer
Limburg	dhr. Paul Winkes dhr. Cor Spreeuwenberg
Gr. Steden	dhr. Kees van der Meer dhr. Jouke Bosma

per 1 juli 2019

Het was op 29 en 30 juni heerlijk zomerweer (36°) in conferentie-oord Schloss Springer, een jachtkasteeltje bij het paleis Schönbrunn van keizerin Sissi in Wenen.

Daar was ik namens CDA Senioren deelnemer aan het congres: "Let's open the New Chapter for Europe, together". met Europese collega's uit 27 EU landen vanaf 60 jaar verenigd in de Europese Senioren Unie van de EVP

Er waren grote delegaties uit Duitsland, België, Oostenrijk en Scandinavië. Ik kwam zelfs een Finse dame tegen uit Lapland! Ook waren er flinke delegaties uit Oost-Europa, Griekenland en Cyprus.

Diverse onderwerpen werden in Europees perspectief besproken, met het accent op thema's die senioren aangaan, zoals de invloed van de vergrijzing op wonen, werken en zorg.

Er werd ook uitgebreid stilgestaan bij de problemen rond migratie – vooral in het licht van demografische ontwikkelingen.

Inleidingen werden verzorgd door sprekers met grote kennis van zaken, zoals Heinz Becker, voormalig MEP en tegenwoordig SG van de Oostenrijkse Seniorenbond en professor Steven van Hecke uit Leuven.

Zoveel mensen uit zoveel landen kunnen ontmoeten en daardoor gezamenlijke en uiteenlopende visies over belangrijke thema's kunnen uitwisselen is geweldig. Uiteindelijk is gewerkt aan een resolutie die dit najaar na een ALV zal worden aangeboden aan de Europese Commissie, met een thema het maatschappelijk middenveld.

Onze generatie Europeanen heeft de EU geboren zien worden, zien groeien en veranderen, en is als geen andere betrokken bij de ontwikkelingen van toen en nu binnen ons veelkleurige Europa. We namen afscheid met uitnodigingen over en weer om door te praten op bijeenkomsten die nog georganiseerd gaan worden overal binnen de EU.

Monique Vogelaar

Postbus 3045, 2500 GL, Den Haag

e-mail : senioren@cda.nl

website : <http://www.cda.nl/senioren>

facebook : www.facebook.com/seniorencda

twitter : <https://twitter.com/CDASenioren>

Cordaad wordt u automatische toegezonden na e-mail aanmelding.